Talentia
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

LAUSUNTO
19.10.23

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 54/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Talentia kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta esittää näkemyksensä hallituksen esityksestä laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Henkilöstöresurssien lisääminen ja toimijoita velvoittavan numeerisen vähimmäismitoituksen säätäminen todettiin vuonna 2020 välttämättömäksi hoidon laatua heikentävien ja asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden vuoksi. THL:n Vanhuspalvelujen tila 2022-selvityksen mukaan 0,7 henkilöstömitoituksen täytti marraskuussa 2022 32 prosenttia yksiköistä. Toukokuussa 2023 luku oli jo 89 %. Vanhuspalvelulain mukainen henkilöstön vähimmäismitoitus 0,65 työntekijää asiakasta kohden tuli voimaan 1.4.2023.

Talentia katsoo, että 0,7 henkilöstömitoituksen siirtymäajan pidentäminen 1.1.2028 saakka lisää riskiä riittämättömään välittömän asiakastyön henkilöstöön. Tämä riski sekä ehdotetusta muutoksesta aiheutuva hyvinvointialueiden rahoituksen vähentäminen tunnistetaan myös hallituksen esityksessä. Toteutuessaan esitys voi siis heikentää kannustavaksi osoittautuneen sääntelyn myönteisiä vaikutuksia.

Talentia korostaa, että henkilöstömitoituksen kohteena olevissa yksiköissä asuvien iäkkäiden henkilöiden toimintakyky ja terveys on jo lähtökohtaisesti hyvin heikko ja heidän tilanteessansa pääsääntöisesti verrattain lyhyen asumisajan kuluessa heikkenee huomattavasti lisäten avun, tuen, hoivan ja hoidon tarpeita elämän päättymisen lähestyessä ja sen koittaessa. Arvokkaan inhimillisen elämän loppuvaiheen varmistaminen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaille ei mahdollista siirtymäajan pidentämistä. Taloudellisten säästöjen hakemista kaikkein hauraimpien ihmisten palveluista ei tule toteuttaa.

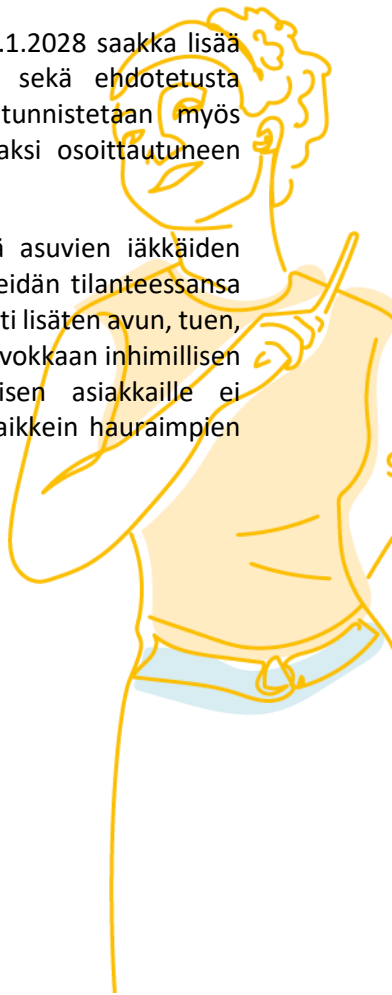

Talentia
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Selvää on, että tarvitaan toimia myös henkilörakenteen monipuolistamiseen kuten esityksessä todetaan. Talentia muistuttaa laillistettujen sosiaalialan ammattihenkilöiden geronomien, kuntoutuksen ohjaajien sekä sosionomien osaamisen nykyistä laajemmasta hyödyntämisestä. Sosiaalialan korkeakoulutetuilla on erityistä osaamista myös 1.1.2023 voimaan tulleiden vuorokaudenajasta riippumatonta kotihoitoa ja yhteisöllistä asumista koskevien uudistusten toteuttamiseen. Perustellusti esityksessä mainitaan, että jatkossa kehittämistä on kohdennettava myös muihin hallitusohjelmaan kirjattuihin iäkkäiden palvelujen henkilöstön riittävyyttä ja palvelujen saatavuutta lisääviin toimiin, joissa niin ikään on turvattava myös sosiaalihuollon osaaminen.

Henkilöstön riittävyyteen ja saatavuuteen voidaan työelämässä vaikuttaa monin eri keinoin. Riittävä asiakkaiden tarpeisiin vastaava henkilöstömitoitus, osaava ja osallistava johtaminen, hyvät työehdot ja -olosuhteet sekä mielekkäät osaamisen käytön mahdollistavat ja sitä kehittävät tehtävänkuvaukset ovat keskeisiä niin työhyvinvoinnin, ammattieettisen työskentelyn sekä sitoutumisen ja siten laadukkaan asiakasturvallisen palvelun varmistajia. Hyvässä maineessa olevat työntekijöitä arvostavat yksiköt houkuttelevat pysyviä työntekijöitä.

SOSIAALIALAN KORKEAKOULUTETTUJEN AMMATTIJÄRJESTÖ TALENTIA RY

Jenni Karsio
puheenjohtaja

Jaana Manssila
erityisasiantuntija

Lisätietoja: Jaana Manssila, jaana.manssila@talentia.fi, 045 7881 3880

